

5.5.2021

Asia: HE 47/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta sekä alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta ja niihin liittyviksi laeiksi

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta sekä alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta ja niihin liittyviksi laeiksi

Liikenne- ja viestintäministeriöllä on ollut mahdollisuus osallistua ko. lakien valmisteluprosessiin, joka on ollut avoin ja vuorovaikutteinen. LVM on mm. osallistunut työ- ja elinkeinoministeriön johtamaan poikkihallinnolliseen lakeja valmistelevaan työryhmään sekä antanut lausunnon lakiluonnoksista. LVM:n näkemyksiä on huomioitu lain valmisteluprosessin eri vaiheissa.

LVM katsoo, että alueiden kehittämisestä annettavasta laista käy selvästi ilmi, että aluekehittäminen on valtion, kuntien ja muiden toimijoiden vuorovaikutukseen perustuvaa, laaja-alaista ja monitasoista toimintaa, joka perustuu alueiden erilaisiin vahvuuksiin ja tarpeisiin. On hyvä, että laissa on kuvattu aluekehittämisen hallinnonalat ylittävä luonne sekä alueiden väliset eroavaisuudet.

LVM katsoo, että aluekehittämisen tavoitteissa on huomioitu kestävän kehityksen ja ilmastomuutoksen hillitseminen sekä saavutettavuus nykyistä lakia paremmin. Ilmastomuutoksen hillintä on yhteiskuntamme keskeinen haaste, joka tulee huomioida laajasti eri hallinnonaloilla, kuten myös yhteen kokoavasti aluekehittämisessä. Saavutettavuus on keskeinen tekijä alueiden kehityksessä ja elinvoimaisuudessa, mikä näkyy myös aluekehittämisen tavoitteissa.

LVM pitää hyvänä, että alueiden uudistumisen neuvottelukunnan tehtävät ovat esityksen mukaan luonteeltaan strategisempia kuin jo lakkautetun alue- ja rakennepolitiikan neuvottelukunnan, joka käsitteli myös esimerkiksi erilaisia ohjelmien hallintoon ja muuhun käytännön toimeenpanoon liittyviä asioita.

Maakuntien liittojen alueiden kehittämiseen liittyvistä tehtävistä yksi liittyy maakunnan liikennejärjestelmäsuunnittelun johtamiseen. LVM pitää tärkeänä, että maakunnallinen liikennejärjestelmän suunnittelu on laissa kytketty myös valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun. Helsingin seudun osalta tilanne säilyisi ennallaan eli liikennejärjestelmäsuunnittelusta vastaisi jatkossakin kuntayhtymä Helsingin seudun liikenne eli HSL. Perusteluissa on riittävällä tarkkuudella kuvattu yhteys lakiin liikennejärjestelmästä ja maanteistä (503/2005) sekä viranomaisten ja muiden toimijoiden välisen yhteistyön merkitys liikennejärjestelmäsuunnittelussa.

Aluekehittämisen keskustelut ovat uusi toimintamalli aluekehittämisen kentällä. LVM katsoo, että lakiehdotuksessa on jätetty riittävä joustavuus aluekehittämiskeskustelujen käytännön toteutukselle. LVM pitää tärkeänä, että uutta toimintamallia ja prosessia voidaan kehittää keskusteluista saatavien kokemusten pohjalta.

LVM katsoo, että lakien rakenne on kokonaisuudessaan selkeytynyt, eikä esityksessä ole muutostarpeita liikenteen ja viestinnän hallinnonalan näkökulmasta. Aluekehittämisen suunnittelujärjestelmä on selkeytynyt ja näkökulma on strategisempi.

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ei ole muuta lausuttavaa lakiehdotuksista.

Leena Sirkjärvi
Liikenneneuvos